

अगात् पद्वतीभ्यः पादयुक्ताभ्यो रामायणभारतादिश्लोकात्मकवाल्मीकिव्यासादिवा-
णीभ्यः सकाशात् । वेदवाचः प्राथम्यं श्रुत्योक्तम् ततो ब्रह्मैव प्रथममसृज्यतेति ।
एवं प्रथमज्ञाया वाचोऽविकृतत्वं निर्णयि मानुष्या वाचो विकृतत्वमाह ह्रिन्वी
शिर इति शिर इति प्राधान्यादाख्यातपदमुच्यते अभ्याज गां दण्डेन शुक्लां गां द-
ण्डेनाभ्याजेत्येवं लौकिक्या वाचः पदप्रयोगनियमाभावात् शिरः शिरःस्थानीयमा-
ख्यातपदं ह्रिन्वा त्यक्त्वा जिह्वया विडुषो वागिन्द्रियेण वावदत् अतिवदती सती
चरति प्रकाशीभवति । एवं चरन्ती सा त्रिंशत्पदानि न्यक्रमीत् क्रमति अत्र प-
दशब्दोऽङ्गुलवचनः मूलाधारादारभ्य मुखपर्यन्तं त्रिंशदङ्गुलानि क्रामति । एवं वा-
ग्विषयोऽर्थः ॥ १३ ॥

देवास्तो हि ष्मा मनवे समन्यवो विश्वे साकं सरातयः ।

ते नोऽग्र्य तेऽग्रं तुचे तु नो भवन्तु वरिवोविदः ॥ १४ ॥

मनुदृष्टा वैश्वदेवी । हि स्म एतौ निपातौ प्रसिद्धतिशयार्थौ हान्दसौ षत्वदी-
र्घौ ते प्रसिद्धा विश्वे देवास्तः अग्र्य वर्तमानकाले नोऽस्माकं साकं सहैव वरि-
वोविदः भवन्तु वरिवो धनं वेदयन्ति लम्बयन्ति वरिवोविदः एकीभूय धनप्रापका
भवन्तु । तु पुनः अग्रं भविष्यति काले नोऽस्माकं तुचे अपत्याय पुत्रपौत्रादि-
काय ते वरिवोविदः भवन्तु तुगित्यपत्यनाम [निघं २. २.] । कीदृशास्ते मनवे
समन्यवः मनुनामकाय मुनये मन्त्रदर्शिने मन्त्रं समानो मन्युर्दीप्तिर्येषां ते मन्यु-
र्मन्यतेर्दीप्तिकर्मण इति [निरु° १०. २१.] यास्कः मर्त्यमैकमत्यं प्राप्ताः यद्वा मन्यु-
ना क्रोधेन सह वर्तमानाः अस्मद्ब्रुहन्ननाय क्रोधयुक्ता इत्यर्थः । तथा सरातयः
रातिर्दानं तत्सहिताः दातार इत्यर्थः ॥ १४ ॥

अपाधमदुभिर्शस्तीरशस्तिहृद्येन्द्रो बृहद्भानवो ।

देवास्तोऽन्द्र सख्याय येमिरे बृहद्भानो मरुद्गण ॥ १५ ॥

नृमेधदृष्टे द्वे मरुद्गुणविशिष्टेन्द्रदेवत्ये । बृहत्तो महात्तो भानवो दीप्तयो य-
स्य स बृहद्भानुः मरुतां गणो यस्य स मरुद्गणः हे बृहद्भानो हे मरुद्गण हे इन्द्र
देवाः वसुरुद्रादित्याः ते तव सख्याय मैत्रे येमिरे कथं नु नामेन्द्रोऽस्मान्सखिभा-